

Saksnotat

Til: Fakultetsstyret ved Handelshøyskolen i Trondheim

Fra: Dekan ved Handelshøyskolen i Trondheim

O-sak 19-2016 Økonomi og rekruttering – Status og scenarier

Det vises til O-sak 3-2016, V-sak 4-2016, D-sak 1-2016, O-sak 7-2016, O-sak 8-2016, O-sak 9-2016 og O-sak 14-2016.

Hensikten med notatet er å gi en status, og skissere scenarier, rundt økonomi og rekruttering. Den økonomiske situasjonen for årene fremover fremstår per nå som krevende, og handlingsrommet i forhold til rekruttering blir tilsvarende begrenset.

Handelshøyskolen i Trondheim har i en årrekke hatt høy årlig vekst i bevilgningsfinansiering (BFV). Etablering av nye studieprogram med økende studiepoengproduksjon, har ligget til grunn for denne utviklingen. I tillegg har det blitt tildelt et betydelig antall nye studieplasser, både permanente og temporære. HHiT har også hatt en betydelig finansiering av ph.d. i økonomistyring i årene 2011-2015, og med en bevilgning også for året 2016. Innføring av ny budsjettmodell ved HiST medførte i 2013 bedre rammevilkår i form av en betydelig økning i vår grunnfinansiering (jf. HS-V-34-12). Effekten av ny budsjettfordelingsmodell for HiST fordelte seg slik: 2013 (kr 2 millioner), 2014 (ytterligere kr 2 millioner), 2015 (ytterligere kr 2 millioner), 2016 (ytterligere kr 0,7 millioner).

Bevilgningsfinansieringen for 2008-2016, og foreløpig tildeling for 2017

Prognoser for enhetens fremtidige bevilgningsfinansiering er beheftet med betydelig usikkerhet. Det er flere forhold som gjør det krevende å predikere utviklingen:

- Detaljene i Kunnskapsdepartementets nye finansieringsmodell for vår sektor foreligger ikke før i oktober. Det er grunn til å forvente en innstramning i NTNUs tildeling over statsbudsjettet 2017 (jf. NTNU-styrets S-sak 49-16)
- For 2017 foretok NTNU-styret i sitt siste møte en rammefordeling til fakultetene der det presiseres at den er foreløpig, og at det er «...svært mange detaljer som skal avklares i budsjettarbeidet utover høsten» (S-sak 49/16)
- NTNU har ikke startet arbeidet med langtidsbudsjetter for perioden 2018-2020
- NTNU er i ferd med å utvikle en ny modell for intern fordeling av bevilgningen universitetet mottar over statsbudsjettet. Den nye rammefordelingsmodellen (RFM) skal gjelde fra og med budsjettåret 2018
- Fremtidig intern fordeling i det nye Fakultet for økonomi vil også kunne gi endrede rammebetingelser på sikt

---

Postadresse	Org.nr. 974 767 880	Besøksadresse	Telefon	Saksbehandler
7491 TRONDHEIM	E-post: postmottak@hhit.ntnu.no http://www.ntnu.no	Klæbuveien 72	+47 Telefaks +47	Tlf: +47

All korrespondanse som inngår i saksbehandling skal adresseres til saksbehandleren ved NTNU og ikke direkte til enkeltpersoner. Ved henvendelse vennligst oppgi referanse.

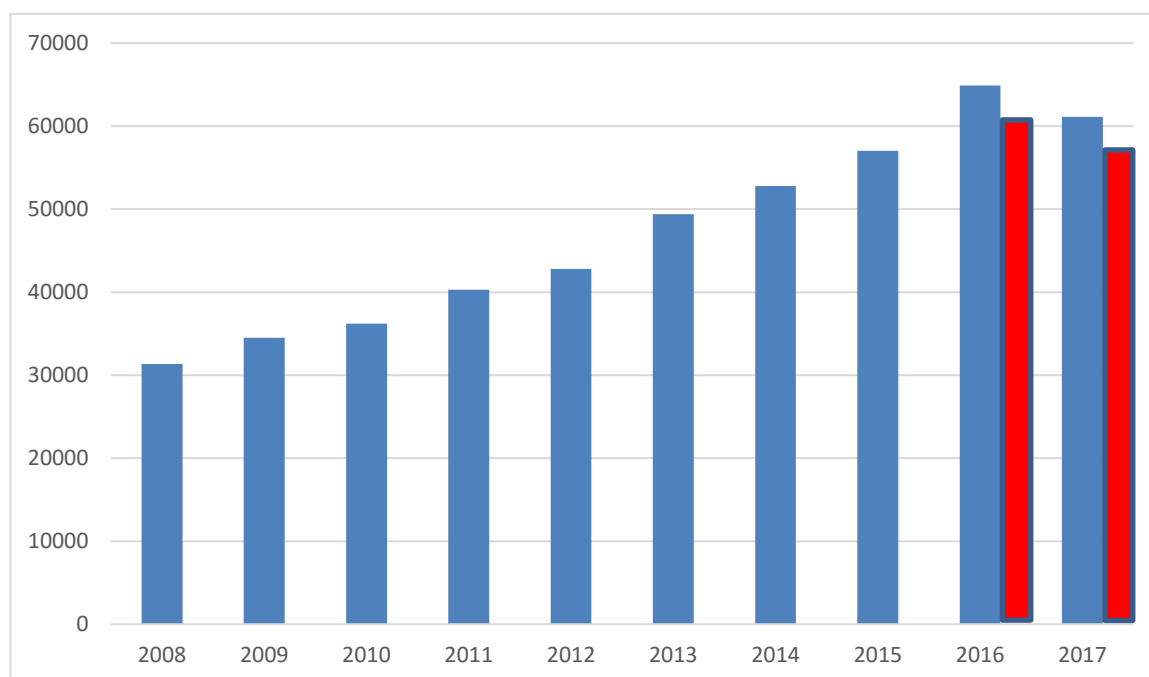
Med bakgrunn i disse forholdene skisseres ulike scenarier der estimatene forutsetter ulik grad av forventede innstramninger.

Scenariene tar utgangspunkt i estimatene i saksfremlegget til NTNU-styrets sak om planleggingsrammer og budsjettfordeling for 2017 (S-sak 49-16). Der resonneres det med at kutt på 2% i bevilgning fra KD er «...et relativt sannsynlig scenario». Antatt rammetildeling forutsetter imidlertid en realvekst på 1,5%, og reflekterer dermed en ordinær fremskriving der det såkalte avbyråkratiseringskuttet på 0,7% videreføres. Dette vurderes som det mest optimistiske forløpet. I tråd med disse resonnementene benytter vi NTNU-styrets foreløpige rammetildeling for 2017, som for HHiT er på kr 59,139 millioner. For 2016 var tildelingen kr 64,893 millioner. For 2016 var det slik at den sentrale tildelingen var kr 59,477 millioner, og at det i ukene etter ble tildelt følgende (utdrag fra V-sak 8-2015):

«Det er lagt til kr 0,536 millioner for driftsmidler stipendiater, kr 1,500 millioner for sentralt støttet forskningsmiljø (stort FoU-prosjekt), kr 1,098 millioner i midlertidige studieplasser, kr 1,0 millioner i tildeling for ph.d. samtidig som fremtidige tildelinger ikke er avklart, kr 1,042 millioner i lønnsmidler prodekan som er besluttet støttet fra strategiske midler for fakultetene, og kr 0,240 millioner for videreføring FoU-midler, noe som gir kr 64,893 millioner inntekt for tildelinger.».

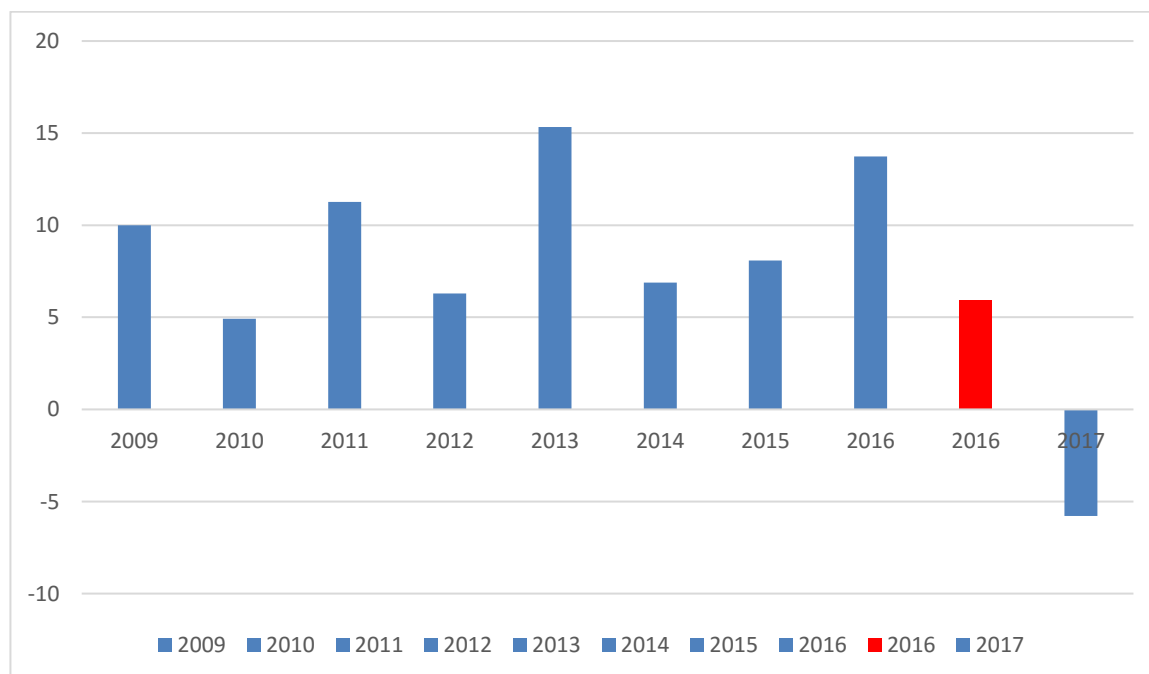
En del av tilleggene som ble tilført i 2016 kan ikke forventes å bli gjentatt i 2017, men vi regner med en tildeling av omkring kr 2 millioner til stipendiater/FoU. Vi regner derfor så langt med kr 61,139 millioner for 2017. I tillegg kommer at tildeling for studiepoengproduksjon går ned med omkring kr 2 millioner, blant annet grunnet opptaksstopp for MPA og MKL i 2015. Videre foretas det ventelig et effektiviseringskutt på i overkant av kr 0,55 millioner.

Figur 1 viser utviklingen i tildelinger fra 2008-2016, og foreløpig tildeling for 2017. Merk at rød kolonne for årene 2016 og 2017 viser endring når tilførte lønns- og driftsmidler knyttet til overføring av studieadministrativt ansatte fra tidligere SKB holdes utenfor (jf. V-sak 8-2015). Også for figur 2 viser den røde kolonnen prosentvis endring i BFV gitt at overføring av studieadministrativt ansatte fra tidligere SKB holdes utenfor. Som det fremgår av figur 1 og 2 har det vært en svært høy årlig vekst i tildelinger i perioden 2008-2016.

Merknad: Endring i løpende kroner.

Figur 1. Tildelinger til HHiT (tidl. TØH) i perioden 2008-2016. Foreløpig tildeling i 2017

Merknad: Prosentvis endring i løpende kroner

Figur 2. Prosentvis endring i tildeling sammenlignet med foregående år

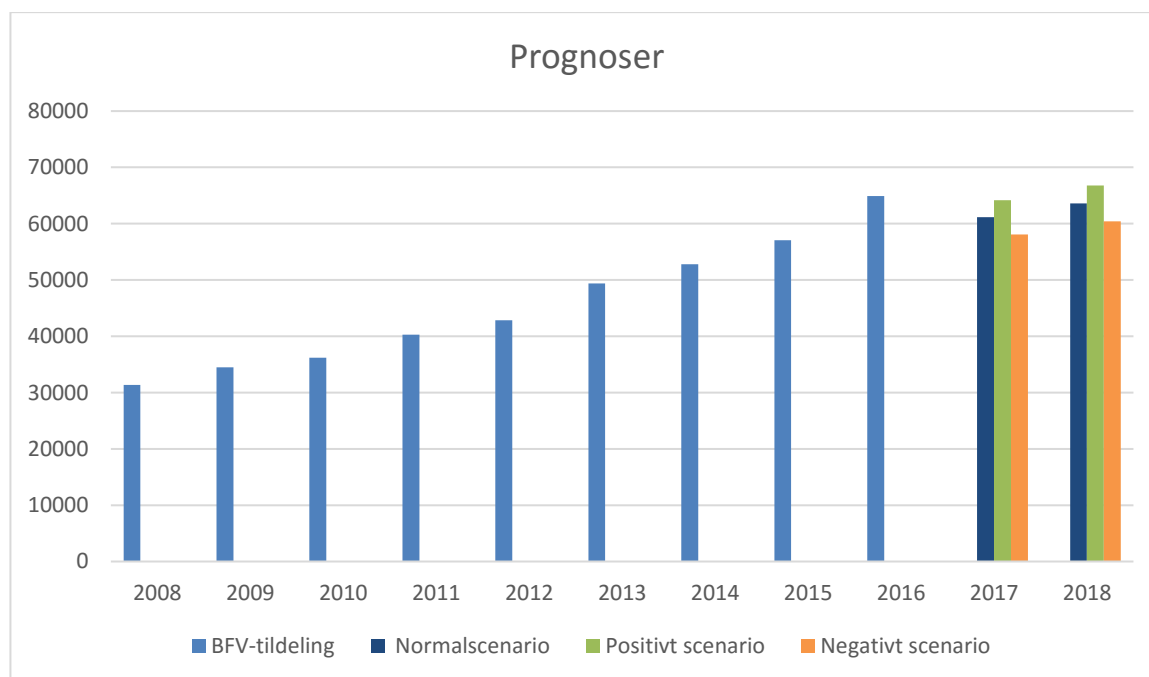
Tre scenarier for tildeling for 2017 og 2018

For 2017 presenteres tre scenarier:

- Normalscenariet med tildeling på kr 61,139 millioner
- Et positivt scenario er satt til 5% over dette (kr 64,196 millioner)
- Et negativt scenario er satt til 5% lavere (kr 58,082 millioner).

Studiepoengproduksjonen antas å være særlig lav for 2017. Selv om UH-sektoren generelt opplever moderat vekst i sine tildelinger, og inntrekk grunnet krav til effektiviseringer, antar vi at et normalscenario i 2018 vil ligge 4% over normalscenarioet i 2017, altså kr 63,585 millioner. Et positivt scenario er satt til 5% over dette (kr 66,764 millioner), og et negativt scenario er satt til 5% lavere (kr 60,406 millioner).

De positive og negative scenarioene er for begge årene 2017 og 2018 satt til henholdsvis pluss og minus 5%. Det vurderes som lite sannsynlig at det negative scenariet kan slå til i 2017, mens det for 2018 er større usikkerhet, blant annet grunnet etableringen av nytt fakultet, ny budsjettmodell fra 2018 og andre forhold.

Figur 3. Tre scenarier for tildeling for 2017 og 2018

Estimater på rom for stillinger innenfor bevilgningsfinansieringen for 2017 og 2018

Et sentralt spørsmål er om det er rom for stillingsvekst for HHiT i 2017 og 2018, og eventuelt hvor stor denne estimeres til å være. En vitenskapelig stilling estimeres i 2016 å representere en årlig utgift på kr 0,97 millioner, i 2017 kr 1 millioner og i 2018 kr 1,03 millioner (basert på V-sak 8-2015).

For 2016 kan et foreløpig estimat være at mindreforbruket blir i størrelsesorden kr 3 millioner. Dette estimatet er beheftet med usikkerhet, gitt omlegginger i tildelinger. Det er to vitenskapelige stillinger i vekst i 2016: en førsteamanuensis i org/ledelse fra juni 2016, og en førsteamanuensis i finans fra desember 2016. Disse antas å belaste lønnsbudsjettet fullt i 2017, mens de belaster lønnsbudsjettet med omtrent 33% i 2016. Disse to stillingene vil gi en økning i utgiftene på kr 1,30 millioner fra 2016 til 2017.

Dersom 2017 og 2018 har en utvikling på BFV som er lik med lønns- og prisvekst, vil vi ha rom for å øke med 1,7 vitenskapelig stillinger i 2017 (differansen mellom mindreforbruket og utgiftsveksten grunnet de to tilsetningene), og men ingen økning i 2018.

Prognosene for 2017 og 2018 er derimot svakere enn lønns- og prisveksten, og viser nedgang i absolutte tall. I 2016 var tildelingen kr 64,893 millioner, mens normalscenarioet for 2017 er satt til kr 61,139 millioner. For å kunne holde antall stillinger konstant, bør tildelingen øke med i takt med lønns- og prisveksten (her satt til 3%), til kr 66,839 millioner. Differansen ned til Scenario 1 for 2017 (kr 61,139 millioner) er kr 5,7 millioner, eller hele 5,7 stillinger. Tatt i betraktning at en utvikling på BFV som er lik med lønns- og prisvekst gir rom for å øke med 1,7 stillinger, tilsier disse tallene at antall vitenskapelig ansatte skal reduseres med 4,0 stillinger (5,7-1,7) i 2017, mens det i 2018 skal holdes konstant. Merk at det akkumulerte mindreforbruket så langt er holdt utenfor de resonnementer som er gjort, og at dette elementet tas opp særskilt senere i notatet.

Estimater på avganger for 2017 og 2018

Estimatene på naturlig avgang tar utgangspunkt i varslede pensjonerings, og personalets alderssammensetning. Vi estimerer også noe avgang grunnet at ansatte slutter, grunnet overgang til andre arbeidsgivere, helsemessige årsaker, eller annet.

Estimater på avganger for 2017 og 2018	Lavt anslag	Nøytralt	Høyt anslag
Naturlig avgang (pensjonering etc.)	2	2	3
Annen avgang	1	2	3
Sum anslått avgang:	3	4	6

Tabell 1

Tabell 1 viser at det høyeste anslaget på avganger, 6, gir samlet grunnlag for 2 nye tilsetninger i 2017 eller 2018.

Muligheter for tilsetninger i 2017 og 2018

Det som til nå ikke er tatt med i betraktning er mindreforbruket. Ved utgangen av 2015 var mindreforbruket kr 12,9 millioner. Ved utgangen av 2016 kan dette antas å øke til kr 15,9 millioner.

Dersom det nøytrale estimatet for avganger slår til, og vi forenkler og sier at alle 4 avgangene finner sted 1. jan 2018, så vil vi ha 4 for mange stillinger ift budsjettet i 2017, og et riktig antall i 2018. Dette gir et merforbruk på 4,0 millioner for 2017, og balanse i 2018. Dette vil redusere mindreforbruket fra kr 15,9 millioner ved utgangen av 2016 til 11,9 millioner ved utgangen av 2018. Ved tilsetninger i 2017 og 2018 vil merforbruket øke, og det akkumulerte mindreforbruket reduseres

ytterligere. Som et tenkt tilfelle: dersom 5,95 vitenskapelig tilsatte tilsettes 1. januar 2017 vil de resterende 11,9 millioner i mindreforbruk være forbrukt ved utgangen av 2018. Samtidig er det svært viktig å være klar over at det kan bli utfordrende å håndtere den langsiktige, økonomiske effekten av nye tilsettinger. Mindreforbruket vil følgelig gi et godt handlingsrom for årene fremover mhp nyrekruttering og vekst, men dette notatet viser også at det kan knytte seg en fundamental utfordring til mangel på realvekst i tildelingene for de nærmeste årene.

Disse scenariene er ment å gi et bilde over handlingsrommet fremover, og en situasjon hvor den årvisse veksten i tildelinger i perioden 2008-2016 ser ut til å stoppe opp. Forhold som kan motvirke dette ved å styrke inntektssiden er særlig økt studiepoengsproduksjon, men også kandidatproduksjon av ph.d. og tildelinger av nye studieplasser mm. Forhold som kan redusere utgiftssiden er særlig tilslag på FoU-prosjekter som medfører at vitenskapelig ansatte løftes ut av lønnsbudsjettet, og i stedet finansieres gjennom frikjøp, kvalifiseringsstipend o.l. Også ved å ta ned bruken av II'ere/timelærere og tilhørende valgmemner kan handlingsrommet for rekruttering bedres.

Status bevilgningsøkonomi (BFV) ved utløpet av juli måned

	Budsjett hittil i år	Regnskap hittil i år	Avvik
IB	-12 870	-12 870	
Bevilgning	-34 307	-36 843	2 536
Overføringer fra BOA	-58	-215	156
Andre inntekter	-1 692	-1 014	-677
Inntekter	-36 057	-38 072	2 015
Investeringer	583	231	353
Lønn	30 525	30 915	-390
Drift	4 799	4 903	-104
Internhusleie	0	0	0
Egenfinansiering	-19	0	-19
Kostnader	35 888	36 049	-160
Resultat	-169	-2 023	1 855
UB	-13 039	-14 894	

Tabellen viser regnskap og budsjett per siste avsluttede regnskapsmåned. Regnskapsmessig avslutning skjer typisk mellom 10. og 12. i påfølgende måned. Alle tall i tusen kroner.

Avvik i forhold til budsjett skyldes i hovedsak to forhold. I motsetning til tidligere overføres stipendiatmidler ved NTNU i sin helhet til fakultetet. Det er imidlertid budsjettert i tråd med tidligere tildelingspraksis i HiST. Overføring av stipendiatmidler for første halvår (2,3 millioner) utgjør en betydelig andel av bevilgningsavviket i denne statusrapporten. Videre medfører et uforutsett og vedvarende høyt sykefravær avvik i lønnskostnader i form av sykefraværerefusjoner. Vi har mottatt omkring 1,4 millioner. Det var budsjettert med 6% av dette.